

unddraget folketingets kontrol. Det må ændres. Alle væsentlige økonomiske dispositioner må foretages af regeringen med ansvar over for folketinget. Politisk-økonomisk udvalg må løbende følge udviklingen på penge- og kapitalmarkedet og kontrollere regeringens dispositioner.

ad 2. Årsagen til den nuværende højrentepolitik må søges i begyndelsen af 70'erne, da et stort boligbyggeri medførte en meget stor obligationsudstedelse. Nationalbanken måtte da opgive at fastholde et rimeligt renteniveau, da det ville kræve et langt større obligationskøb fra deres side, end det var økonomisk forsvarligt. Siden har man så fastholdt det høje renteniveau af hensyn til betalingsbalancen.

I Norge har man undgået at komme i den ovennævnte situation, fordi den norske nationalbank har en række bemyndigelser, der svarer til de her foreslåede. Den norske nationalbank har derfor – ved at fastsætte kvoter for de store obligationskøbere – kunnet sikre afsætningen for størstedelen af obligationsmængden, så nationalbanken kunne styre renteudviklingen ved at opkøbe den del, der ikke blev opkøbt af privatpersoner.

Det er vemodigt at tænke på, hvor meget bedre Danmark kunne have været stillet, hvis vore ledende politikere havde været lige så forudseende som de norske.

ad 3. Den nuværende offentlige repræsentation i banker og sparekasser er næsten helt betydningsløs. Der indsættes én offentlig repræsentant i hver bestyrelse. De pågældende får ingen direktiver for deres virke og har ikke ret – endsige pligt – til at foretage indberetninger til ministeren.

Hvis ordningen skal udbygges til at tjene som et led i en bedre styring af kapitalmarkedet, vil det kræve en lang række ændringer. Repræsentanterne skal pålægges pligt til at følge de retningslinjer – eksempelvis for forholdet mellem forbrugslån og erhvervslån – som regeringen udstikker, og de skal foretage indberetninger om deres virke. Endvidere bør de med jævne mellemrum mødes med de relevante ministre og Nationalbankdirektøren.

Endelig bør repræsentationen udvides. Her kan der være grund til at se på den norske ordning, hvor det offentlige udpeger 8 af de 15 medlemmer i bankernes repræsentantskab, som er bankernes øverste myndighed. 4 udpeges af aktionærerne og 3 af de ansatte i bankerne. Principperne i denne fordeling kunne også anvendes i Danmark med den undtagelse, at de offentlige repræsentanter bør udpeges af regeringen og ikke som i Norge, hvor det er Stortinget, der foretager udnævnelsen. En parlamentarisk forsamling skal principielt være

udtryk for alle de opfattelser, der findes i befolkningen, og det tjener derfor ikke noget styringsmæssigt formål at sætte folkerepræsentanter ind i bankbestyrelsen. Det er regeringen, hvis politik repræsenterer folketingets flertal, der bør være repræsenteret, hvis der skal være tale om styring.

Ordningen med offentlige repræsentanter bør naturligvis udvides til også at omfatte forsikrings-selskaberne.

ad 4. Kapitalmarkedsrådet blev oprettet i januar 1972. Hensigten var at skabe et organ, der kunne rådgive regering og folketing angående kapital- og kreditpolitikken. Det er organiseret på samme måde som det økonomiske råd, dvs. at det fortrinsvis består af organisationsrepræsentanter, men har desuden tilknyttet en arbejdsgruppe der består af teknikere. Såvel rådet som dets arbejdsgruppe og sekretariat eksisterer formelt stadig væk. Imidlertid har rådet ikke holdt møde siden oktober 1973, og arbejdsgruppens arbejde er ligeledes indstillet.

Ifølge de tilgængelige oplysninger var det arbejde, som blev indledt i 1972-73, ganske seriøst. Således var man i gang med et større arbejde vedrørende problemerne omkring kapitalallokation, en undersøgelse omkring de eksisterende subsidieordninger (i videste forstand, herunder også boligbyggeri), samt en undersøgelse af forholdene på det private pantebrevsmarked. Årsagen til rådets passivering må da også søges i resultatet af valget i 1973 og den efterfølgende regerings manglende interesse i et udredningsarbejde af denne karakter. Økonomiministeren er formand for rådet og kan – og bør – indkalde rådet snarest muligt.

ad 5. Foreløbig er vi bundet til det høje renteniveau for den kortfristede kredits vedkommende af hensyn til valutakassen. Men for den lange kredits vedkommende har dette hensyn ikke nær den samme vægt. Der bør derfor gennemføres en rentesækning for den lange kredit. Denne rentesækning vil selvsagt ikke alene løse problemerne, men specielt byggeriet påvirkes jo først og fremmest af den langsigtede kredit. Også for det øvrige erhvervslivs vedkommende spiller obligationsrenten en vigtig rolle for omkostningsniveauet.

ad 6 og 7. Samtidig hermed bør staten accelerere sin lånoptagning i udlandet, ikke for at forøge Danmarks samlede gæld, men for at forskyde forholdet mellem den statslige gældsopptagning og den private. For tiden er knap halvdelen af udlandsgælden privat gæld, for størstedelens vedkommende i form af kortfristede kreditter. Ved at reducere nødvendigheden af denne private gældsætning muliggøres en sækning af det indenlandske kortfristede renteniveau. Målet må være, at det i løbet